

- (25,3%) за показником ІМТ займають друге місце. Помісі КЛ при дуже низькому вмісту жиру (0,5%) поступаються за показниками ІМ та МКС на 2,9 та 0,7 одиниці відповідно. Тобто, за рахунок малоцінної жирової тканини бугайці АА при оцінці за ІМ здобули перший ранг. Деякою мірою цей недолік нівелює індекс МКС. Взявши за основу оцінки м'ясних якостей худоби, співвідношення вмісту м'язової тканини і кісток, автори МКС, даючи дуже низьку оцінку харчової цінності жирової та сполучної тканин, незрозуміло чому не беруть їх до уваги в розрахунках. Обчисливши ІМТ, що враховує всі складові туші, одержуємо цілком протилежний висновок щодо м'ясних якостей худоби на підставі більшої кількості в туші саме м'язової тканини.

Слід відмітити, що при високому ІМТ, м'ясо КЛ бугайців відповідає загальноновизнаним нормативам: вміст білка – 18,4%, жиру – 9,5; співвідношення білок: жир (1:0,52) при білково-якісному показникові 7,72, що характеризує м'ясо як продукт високої біологічної цінності.

Таким чином, запропонований “індекс м'язової тканини” є більш точним і об'єктивним показником для оцінки м'ясних якостей худоби, ніж ІМ та МКС.

Розведення середньо- і великорослих порід великої рогатої худоби, у яких м'ясні якості поєднують максимальну кількість пісного м'яса з мінімальним вмістом загального жиру, повинно бути головним орієнтиром при формуванні в Україні галузі м'ясного скотарства.

УДК 612.11:636.2

В.П.ТКАЧУК¹, С.В.КУЗЕБНИЙ², Т.А.КОРОЛЬ¹, А.В.ШЕЛЬОВ¹

ГЕМАТОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТВАРИН РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

¹Інститут розведення і генетики тварин УААН

²Черкаський інститут агропромислового виробництва УААН

Гематологічні показники вивчалися на річних помісних бугайцях, отриманих у результаті промислового схрещування бугаїв м'ясних порід вітчизняної селекції – поліська (П), волинська (В) і українська м'ясна (УМ), та американського симентала (С) з матками чорно-рябої молочної породи (ЧР), у КСП “Світанок” Овруцького району Житомирської області. Як контроль використовували чистопородних тварин чорно-рябої молочної породи. Кожна група нараховувала 3 голови.

За загальноприйнятими методами визначали: загальну кількість еритроцитів і лейкоцитів, кількість гемоглобіну, показник гематокриту та лейкоформулу. Стійкість тварин до дії зовнішніх подразників визначали за даними визначення еозинофілів.

Встановлено, що найвищим показником загальної кількості еритроцитів у одиниці об'єму крові характеризуються помісі генотипу 1/2С×1/2ЧР – 7,3, у тварин інших генотипів цей показник трохи нижчий і становить від 6,7 млн/мм³ у напівкровних тварин поліської м'ясної до 6,3 млн/мм³ у інших помісней. Всі помісні тварини мають перевагу порівняно з чистопородними контрольної групи. За загальною кількістю лейкоцитів у одиниці об'єму крові

майже всі помісні тварини перевищують вихідну чорно-рябу породу, за виключенням тварин генотипу 1/2УМ×1/2ЧР, у яких спостерігається зниження кількості лейкоцитів на 1,5 тис/мм³ крові порівняно з чистопородними тваринами чорно-рябої породи (7,7 тис/мм³). Найвищий рівень лейкоцитів у одиниці об'єму крові мають тварини генотипу 1/2П×1/2ЧР і 1/2С×1/2ЧР (10,5 і 9,2 тис/мм³ відповідно). За процентним співвідношенням різних форм лейкоцитів суттєвої різниці як між групами, так і між окремими тваринами не виявлено.

За вмістом гемоглобіну помісні тварини мають кращі показники, ніж чистопородні. Так, кількість гемоглобіну в чистопородних тварин чорно-рябої породи становила 103,7 г/л, а у напівкровних тварин різних генотипів цей показник коливався в межах від 107,7 г/л (1/2В) до 133 г/л (1/2УМ). Аналіз насиченості еритроцитів гемоглобіном показав, що найвищий вміст гемоглобіну в клітинах тварин генотипу 1/2УМ (21пг) і в чистопородних чорно-рябих тварин (20 пг), тоді як у інших помісей кількість гемоглобіну була на значно нижчому рівні (16-17 пг).

В умовах зростаючого тиску на організм тварини антропогенного стресу все актуальнішою стає проблема вивчення і управління механізмами формування його природної резистентності. Для визначення впливу зовнішніх подразників на організм тварин використовувався еозинофільний тест. Дослідженнями встановлено, що помісі з сментальською, поліською та українською м'ясною породами відповідно мають більш високу стресостійкість: число еозинофілів у 1 мм³ становить 349,7; 489,7; 542,3 клітин порівняно з помісними тваринами від схрещування з плідниками волинської м'ясної породи та чистопородними бугайцями чорно-рябої породи), у яких число еозинофілів у 1 мм³ відповідно становить 1242,3; 577,3 клітини. Вони більш чутливі до зовнішніх подразників і тому потребують більшої уваги при їх вирощуванні. Збільшення у помісей волинської та чорно-рябої порід еозинофільних клітин очевидно пов'язане із збільшенням всіх клітин крові.

Отже, гематологічні дослідження дозволяють дати об'єктивну характеристику результатів промислового схрещування з використанням плідників м'ясних порід, відбиваючи загальну закономірність переваги помісних тварин над чистопородними. У той же час найбільшу перевагу за дослідженими показниками крові мали напівкровні (сменталхчорно-ряба) помісі.

УДК 636.4.082:57.08.

Г.Г.ТРОХИМЕНКО, М.Д.БЕЗУГЛИЙ

ВИВЧЕННЯ ПРОНИКНОСТІ ЦИТОПЛАЗМАТИЧНИХ МЕМБРАН ООЦИТІВ СВИНІ ДО КРІОПРОТЕКТОРІВ

Харківський біотехнологічний центр УААН

Успішне заморожування біологічного матеріалу залежить від багатьох факторів, таких як співвідношення швидкостей заморожування-відтавання (з урахуванням виду біооб'єкта), складу середовища, типу та концентрації захисної речовини. Незважаючи на те, що для ембріонів свині деяких стадій